

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การวิเคราะห์ ความเชื่อเชิงมายาคติเกี่ยวกับช้างที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้าน ไทยกุย จังหวัดสุรินทร์
ชื่อผู้เขียน	ปัทมาวดี วงษ์เกิด
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.จิตินัน บัญญาภาพ คอมมอน
สาขาวิชา	นิเทศศาสตร์ (สื่อสารมวลชน)
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมและความเชื่อเชิงมายาคติ เกี่ยวกับช้างที่
สื่อสารผ่านนิทานพื้นบ้านไทยกุย จังหวัดสุรินทร์ โดยศึกษาสัญลักษณ์และมายาคติที่ปรากฏในนิทาน
พื้นบ้านไทยกุย จังหวัดสุรินทร์ และเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อของเยาวชนในหมู่บ้านตากกลาง ตำบล
กระโพ อำเภอกำแพง จังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับช้างที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทยกุย จังหวัดสุรินทร์

วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหาในนิทาน
พื้นบ้าน ไทยกุย จังหวัดสุรินทร์ ทั้ง 11 เรื่อง และรวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิง
ลึกสองกลุ่ม คือ กลุ่มหมอช้าง กลุ่มนักวิชาการ รวมไปถึงศึกษาการตีความของเยาวชนโดยวิธีการ
สัมภาษณ์กลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมและความเชื่อเชิงมายาคติ เกี่ยวกับช้างที่สื่อสารผ่านนิทาน
พื้นบ้านไทยกุย จังหวัดสุรินทร์ คือ การห้ามตัดผมเมื่อมีคนในครอบครัวออกไปคล้องช้าง การเช่น
ไหว้ศาลปะกำ การเคารพนับถือหมอช้าง ความรักความผูกพันระหว่างคนกับช้าง ความกตัญญู
ความสามัคคี การกำเนิดช้างที่เป็นแนวความเชื่อทางพระพุทธศาสนา เทวดาที่คอยปกป้องรักษาช้าง
รวมถึงการใช้คาถาอาคม โดยความเชื่อเหล่านี้ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษซึ่งมีวิธีการสื่อสาร
สามรูปแบบ คือ 1.) การสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้วิธีเล่าปากต่อปาก 2.) การสื่อสารผ่านภาพ
3.) สื่อสารผ่านศิลปะการแสดง และการสื่อสารความเชื่อที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากสภาพแวดล้อมใน
ชุมชน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของคนในชุมชนอย่างใกล้ชิด ปรากฏออกมาในรูปของ
พฤติกรรมในชีวิตประจำวัน มีกฎระเบียบ ขนบธรรมเนียม พิธีกรรม เป็นต้น

ความเชื่อของเยาวชนในหมู่บ้านตากกลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวกับช้างที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทยภูเขา จังหวัดสุรินทร์พบว่า เยาวชนให้การยอมรับนับถือ หรือยึดมั่นในสิ่งที่มองเห็นและไม่เห็น เช่นการนับถือศาลปะกำ นับถือผีบรรพบุรุษ เคารพนับถือหมอช้าง เป็นต้น ซึ่งการยอมรับนับถือนี้อาจมีหลักฐานอย่างเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ หรืออาจจะไม่มีหลักฐานที่จะนำมาใช้พิสูจน์ให้เห็นจริงเกี่ยวกับสิ่งนั้นก็ได้อีก เพราะความเชื่อเกิดจากความกลัวและความไม่รู้ ซึ่งการตัดสินใจในความเชื่อนั้น อาจไม่มีเหตุผลเลย และความเชื่อของเยาวชนส่วนหนึ่งเกิดจากความเชื่อเชิงประจักษ์ คือเห็นบรรพบุรุษยังปฏิบัติในพิธีกรรมนั้น ๆ อยู่

อย่างไรก็ตามหน้าที่สำคัญของนิทานพื้นบ้าน สามารถเชื่อมโยงเนื้อเรื่องระหว่างคนกับช้าง ธรรมชาติ หรือความสัมพันธ์ของคนในชุมชนกันเอง และระหว่างคนกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติได้ โดยมีบทบาทในการสืบทอดวัฒนธรรม บทบาทในการสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชุมชน บทบาทด้านการเป็นสื่อกลางของครอบครัว บทบาทของ “อำนาจเหนือธรรมชาติ” ที่เกี่ยวกับช้าง บทบาทในการสร้างให้เห็นถึงความผูกพันระหว่างคนกับช้างที่มีมาแต่อดีต บทบาทที่สามารถเชื่อมโยงพระพุทธศาสนา บทบาทด้านการให้ความบันเทิง ทุกบทบาทล้วนเป็นหน้าที่สำคัญของนิทานพื้นบ้านที่สร้างพื้นฐานของความเชื่อ ทำให้คนในชุมชนอยู่ด้วยกันอย่างปกติสุข และนิทานทำให้ทราบว่าในอดีตคนในชุมชนไม่มีกฎหมายเหมือนปัจจุบัน จึงได้ใช้ความเชื่อและค่านิยมเป็นตัวควบคุมความประพฤติของคนในชุมชน และก็ยังใช้มาจนตราบทุกวันนี้

จึงสรุปได้ว่า ความเชื่อเชิงมายาคติเกี่ยวกับช้าง ที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทยภูเขา จังหวัดสุรินทร์ มีการถ่ายทอดความเชื่อสู่เยาวชนโดยสื่อสารผ่านวิธีการเล่า และความเชื่อที่เกิดขึ้นมีการปรับเปลี่ยนความเชื่อที่มีอยู่เดิมให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน โดยยังมีพื้นฐานความเชื่อเช่นเดิมอยู่ เป็นบทพิสูจน์ได้ว่าความเชื่อที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านไทยภูเขา จังหวัดสุรินทร์ ยังไม่ได้เลือนหายไปไหนแต่ยังคงอยู่กับทุกคนในชุมชนหมู่บ้านตากกลาง ตำบลกระโพ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

Thesis Title	Analysis of Elephants-related Myths in Folk Tales of Surin-based Kui People
Author	Patamawadee Wongkird
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr. Thitinan Boonpap Common
Department	Communication Arts (mass communication)
Academic Year	2011

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the beliefs, values, and myths. Elephants communicate with the Kui Thai folk Tales. Surin province. The signs of the myths and folk Tales of Thailand's. Surin province. And to analyze the beliefs of young people in the Ta Klang villages in the Krapho district Thatum Surin. About the elephant in Thai folk Tales Kui. Surin province.

This research covers qualitative methodology, collecting data by analyse tale substance Thai Kui Of Surin Province 11 stories and collecting data from related documents, in-depth interviews on 2 sample groups, Kui Mahouts and their academician cluding study interpretation of the youth by the way Focus Group Interview

The results showed that Values and beliefs, myths. Elephants communicate with the Kui Thai folk Tales. Surin is to not cut your hair when a family member to hold elephants, respect to As regards type of spirit house called San-Pa-Kam. The venerable Kui Mahouts. The love relationship between man and elephant, the elephant was gratitude for the unity of the faith in Buddhism. Angels who protect elephants. Including the use of black magic. By these beliefs are transmitted from parents to communicate with three types: 1.) Communication between individuals by using his mouth 2.) To communicate through images, 3.) Through the performing arts. And communications that were part of the environment. Community, which is related to the

behavior of people in the community closer. Appear in the form of behavior in daily life, customs, rituals, rules, regulations, etc.

Beliefs of young people in the villages in the Krapho district Thatum Surin. About the elephant in Thai folk Tales Kui. Surin finds. Young people to respect. Or hold on to things to see and be seen. As regards type of spirit house called San-Pa-Kam. Animist ancestors. Kui Mahouts is revered as the recognition may be sufficient evidence to prove it. Or maybe there is no evidence to prove the truth about what it was. This belief was based on fear and ignorance. The decision of faith. It may be unreasonable. And beliefs of young people from that part of the empirical The father is a ritual that is performed.

However, the role of folklore. Can only link between natural or human-elephant relations of the community themselves. Between the sacred and the supernatural. The role of cultural transmission. Role in the creation of community solidarity. The role of the intermediary role of the family of the "supernatural" about elephants. Role in creating a real bond between people and elephants have past. Roles can be linked to religion. The role of entertainer. All roles are important functions of the folk tales that form the basis of faith. People living together in peace. The story shows that the community does not like the current law. The beliefs and values to control the behavior of people in the community. And as long as it is today.

Therefore, it can be The myth is based on elephants. in the Thai folk Tales. Surin province. to convey to young people by communicating through storytelling. And that the modification of the existing to the present era is the same basic beliefs. As proof that the belief in the folk Tales of Thailand's. Surin province. also did not disappear, but remained with the people Ta Klang village in Krapho District, Thatum Surin province.